

prevence **HIV/AIDS**
a jiných **SEXUÁLNĚ**
PŘENOSNÝCH
ONEMOCNĚNÍ

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

**U DOSPÍVAJÍCÍCH
ADOLESCENTŮ**

CO JSOU TO POHLAVNĚ PŘENOSNÉ NEMOCI (STD)?

Pohlavně přenosné choroby jsou nemoci, které se přenášejí z jedné osoby na druhou sexuálním stykem (vaginálním, análním nebo orálním sexem) s někým, kdo je nemocen.

Některé pohlavně přenosné choroby, jako je herpes a HPV, se šíří také kontaktem kůže na kůži. Mnoho z těchto onemocnění nevykazuje po dlouhou dobu příznaky což je zákeřné!

Existuje více než 30 různých typů parazitů, bakterií a virů, které způsobují pohlavní nemoci.

Patří mezi ně:

**CHLAMYDIE
KAPAVKA
GENITÁLNÍ HERPES
LIDSKÝ PAPILOMAVIRUS (HPV)
SYFILIS
A HIV**

CO SE TAM DOLE DĚJE?

Mnoho pohlavně přenosných chorob nezpůsobuje žádné příznaky, kterých byste si všimli. Jediný způsob, jak s jistotou zjistit, zda máte STD, je nechat se otestovat. STD můžete získat sexem s někým, kdo nemá žádné příznaky. Stejně jako vy ani tato osoba nemusí vědět, že má pohlavně přenosnou chorobu.

CHLAMYDIE

Chlamydie je častá pohlavně přenosná infekce. Nemoc můžete získat vaginálním, análním nebo orálním sexem bez kondomu s člověkem, který již chlamydie má. Infekce je přenosná také z matky na dítě během porodu. **Může způsobit trvalé poškození reprodukčního systému ženy nebo později znemožnit otěhotnění. Chlamydie mohou také způsobit potenciálně fatální mimoděložní těhotenství** (těhotenství, ke kterému dochází mimo dělohu).

- Většina lidí, kteří mají chlamydie, to neví. Nemoc často nemá žádné příznaky.
- Chlamydie můžete předat ostatním, aniž byste o tom věděli.
- Chlamydie se dají poměrně snadno léčit – antibiotiky.
- Pokud ale chlamydie neléčíte, může to vést k vážným zdravotním problémům.
- Mytí genitálií, močení nebo sprchování po sexu nezabrání nakažení.

PŘÍZNAKY CHLAMYDIÍ U ŽEN/DÍVEK

Většina chlamydiových infekcí u žen nevyvolává žádné příznaky, pokud ale pak:

- Neobvyklý výtok z pochvy.
- Pálení při močení.
- Nepohodlí nebo krvácení při sexu.
- Pokud se infekce rozšíří, můžete mít bolest v podbříšku, bolest při sexu, nevolnost nebo horečku.

PŘÍZNAKY CHLAMYDIÍ U MUŽŮ/CHLAPCŮ

Většina chlamydiových infekcí u mužů nevyvolává žádné příznaky, pokud ano, tak tyto:

- Neobvyklý výtok z penisu.
- Pálení při močení.
- Pálení nebo svědění kolem otvoru penisu.

Pokud máte vy nebo váš partner chlamydie nebo příznaky, které by chlamydií mohly být, navštivte lékaře a dbejte všech jeho doporučení.

**NELÉČENÉ
CHLAMYDIE MOHOU ZVÝŠIT
RIZIKO NÁKAZY HIV.**

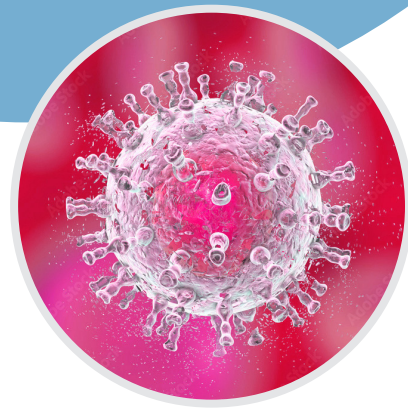

GENITÁLNÍ HERPES

Genitální herpes je pohlavně přenosná infekce způsobená dvěma typy virů – virem herpes simplex typu 1 (HSV-1) a virem herpes simplex typu 2 (HSV-2).

HSV-1 často způsobuje orální herpes, který **může mít za následek opary nebo puchýře s horečkou na ústech nebo kolem nich**. Orální herpes se může šířit z úst do genitálií orálním sexem.

HSV-2 se může člověk nakazit pouze během genitálního kontaktu s někým, kdo má genitální infekci HSV-2. Genitální herpes můžete získat vaginálním, análním nebo orálním sexem s někým, kdo má infekci.

- Většina jedinců infikovaných HSV nemá viditelné léze (opary) nebo má velmi mírné příznaky a nemusí vědět, že je infikován.
- Správné a důsledné používání kondomů může snížit, ale ne eliminovat, riziko přenosu nebo získání genitálního oparu.
- Onemocnění má sklon k častým recidivám (návrat nemoci).
- **Mezi komplikace patří například zánět mozkových blan, bolestivé vředy na genitáliích, které mohou být závažné a trvalé u osob s potlačeným imunitním systémem.**
- Herpes není léčitelný, jde pouze o léčbu příznaků nemoci.

PŘÍZNAKY GENITÁLNÍHO OPARU U OBOU POHLAVÍ

- Když se příznaky objeví pak typicky jako jeden nebo více malých puchýřků na nebo kolem genitálií, konečníku nebo úst které mají tendenci k vředovatění.
- Může se objevit lokalizovaná genitální bolest, mravenčení.
- Objeví se systémové příznaky včetně horečky, bolestí těla, zduření lymfatických uzlin nebo bolesti hlavy.
- Může dojít ke vzniku oparů také mimo genitálie například na hýždích, v tříslech nebo na oku.

Pokud máte vy nebo váš partner příznaky genitálního oparu, navštivte lékaře a dbejte všech jeho doporučení.

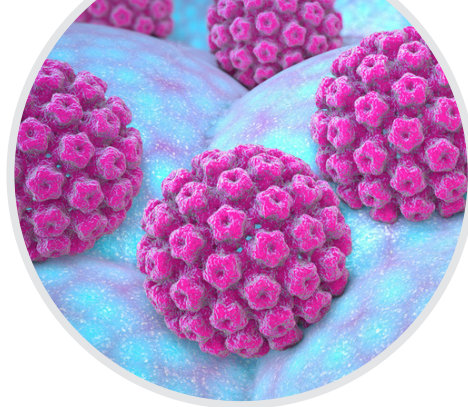

**VŘEDY
NEBO PRASKLINY NA KŮŽI
NEBO SLIZNICÍCH (VÝSTELKA ÚST,
POCHVY A KONEČNÍKU) ZPŮSOBENÉ
HERPETICKOU INFEKČÍ MOHOU
SNÍŽIT OCHRANNOU BARIÉRU KŮŽE
A SLIZNICE PROTI INFEKČÍM,
VČETNĚ HIV.**

LIDSKÝ PAPILOMAVIRUS (HPV)

HPV můžete získat vaginálním, análním nebo orálním sexem s někým, kdo má virus, i když nemá žádné známky nebo příznaky. HPV se šíří také intimním kontaktem kůže na kůži. Většina lidí, kteří se nakazí HPV, neví, že virus mají. HPV je také velmi častý u mužů, kteří se tak stávají nosiči a přenašeči viru. Osoba s HPV může přenést infekci na někoho, i když nemá žádné známky nebo příznaky onemocnění.

- Existuje mnoho různých typů HPV. **Některé typy mohou způsobit zdravotní problémy, včetně genitálních bradavic a rakoviny.**
- **Většina nakažených nemá žádné příznaky infekce!**
- Příznaky se u vás mohou objevit i roky po sexu s někým, kdo má infekci.
- Existují však vakcíny, které mohou těmto zdravotním problémům zabránit.
- Použití kondomu správným způsobem vždy, když máte sex snižuje riziko přenosu HPV, neposkytuje ale plnou ochranu před nákazou.

PŘÍZNAKY HPV U ŽEN/DÍVEK

- Většina infekcí HPV odezní sama a nezpůsobuje žádné zdravotní problémy.
- Někdy však infekce HPV trvá déle a může způsobit některé druhy rakoviny. **Infekce HPV může způsobit rakovinu děložního čípku nebo vagíny či vulvy.**
- Ženy mohou zjistit, že mají HPV během screeningu rakoviny děložního čípku při gynekologickém vyšetření (stěr z děložního čípku).
- **V oblasti genitálií se mohou objevit genitální bradavice - malé nebo velké, vyvýšené nebo ploché výrůstky, hrbolky nebo skupiny hrbolků.**

PŘÍZNAKY HPV CHLAPCŮ/MUŽŮ

- Většina mužů, kteří onemocní HPV, nikdy nemá příznaky, jsou však nosiči a přenašeči viru.
- Infekce HPV obvykle odezní samy.
- **HPV může způsobit neobvyklé bradavice, výrůstky, boláky na penisu, šourku, konečníku, ústech nebo krku.**
- **HPV může způsobit změny v těle, které vedou k rakovině penisu, anální rakovině, rakovině v zadní části krku, včetně kořene jazyka a mandlí.**

Pro samotný virus neexistuje žádná specifická léčba. Existují však způsoby prevence zdravotních komplikací, které může HPV způsobit.

Vakcíny určené pro chlapce i dívky jsou bezpečné a účinné a chrání před některými typy HPV. Můžou chránit před bradavicemi a určitými druhy rakoviny způsobenými HPV.

**NECHTE
SE OČKOVAT VČAS.
V IDEÁLNÍM PŘÍPADĚ
BYSTE SE MĚLI NECHAT
OČKOVAT JEŠTĚ PŘED
ZAHÁJENÍM SEXUÁLNÍHO
ŽIVOTA.**

SYFILIS

Syfilis je sexuálně přenosná bakteriální infekce, která **může bez léčby způsobit vážné zdravotní problémy. Tato bakterie proniká kůží a sliznicemi v oblasti genitálií, řitního otvoru a úst do krevního a lymfatického oběhu.** Můžete se nakazit přímým kontaktem s infikovaným člověkem během vaginálního, análního nebo orálního sexu, přímým kontaktem se syfilitickým vředem.

- Syfilis se může přenést z matky se syfilidou na její nenarozené dítě.
- Syfilitidou se NEmůžete nakazit náhodným kontaktem s předměty, jako jsou: toaletní sedátka, kliky, bazény, vířivky, vany, sdílení oblečení nebo jídelního náčiní.
- **Postihuje různé orgány nejčastěji kůži, oko, kardiovaskulární a centrálně nervový systém.**
- **Syfilitické vředy** jsou často nebolestivé, nemusíte si jich všimnout.
- Kondomy zabraňují kontaktu s vředem při pohlavním styku, nechrání ale před kontaktem s vředy jinde na těle.

**VŘEDY NA KŮŽI
NEBO SLIZNICÍCH
MOHOU SNÍŽIT OCHRANNOU
BARIÉRU KŮŽE A SLIZNICE
PROTI INFEKČÍM,
VČETNĚ HIV.**

Bez léčby se syfilis může rozšířit do mozku a nervového systému (neurosyfilis), **oka** (oční syfilis) **nebo ucha** (otosyfilis). To se může stát během kterékoli z výše popsaných fází. Onemocnění je léčitelné antibiotiky. **Ale ani včasná léčba nemusí zvrátit trvalé poškození zdraví – slepota, srdeční onemocnění, neurologické postižení.**

PŘÍZNAKY ONEMOCNĚNÍ U OBOU POHLAVÍ

- **První stadium** je charakteristické výskytem vředů na genitáliích – vagíně, penisu, konečníku a také v ústech a na rtech. Jsou pevné, kulaté a často nebolestivé.
- **Druhé stadium** se u nemocných projevuje celkovou únavou, horečkou, bolesti svalů, vyrážkou, která se nejčastěji objevuje na chodidlech a dlaních. Je hrubá, červené či červenohnědé barvy.

KAPAVKA

Kapavka je sexuálně přenosná nemoc, která **může způsobit infekci genitálií, konečníku a krku.** Nemoc můžete získat tím, že jste měli vaginální, anální nebo orální sex s někým, kdo má kapavku. Těhotná žena s kapavkou může předat infekci svému dítěti během porodu.

- Mnoho lidí, kteří mají kapavku, to neví. Speciálně ženy, nemoc často nemá žádné příznaky.
- Kapavku můžete přenést na ostatní, aniž byste o tom věděli.
- Při správném způsobu používání kondomu při sexu můžete snížit riziko nákazy kapavkou.
- Pokud kapavku neléčíte, může to vést k vážnému poškození zdraví.

**NELÉČENÉ
ONEMOCNĚNÍ
MŮŽE ZVÝŠIT
RIZIKO NÁKAZY HIV.**

PŘÍZNAKY KAPAVKY U ŽEN/DÍVEK

Kapavka často nemá žádné příznaky, ale **může způsobit vážné zdravotní problémy, a to i bez příznaků nebo mohou být zaměněny na infekci močového měchýře nebo vaginální infekci.**

- Bolestivý nebo pocit pálení při močení.
- Zvýšený vaginální výtok.
- Vaginální krvácení mezi obdobími.

PŘÍZNAKY KAPAVKY U MUŽŮ/CHLAPCŮ

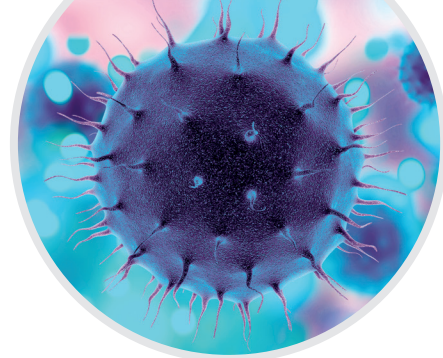
- Pocit pálení při močení.
- Bílý, žlutý, nebo zelený výtok z penisu.
- Bolestivé nebo oteklé varlata (i když je to méně časté).

Pokud máte vy nebo váš partner příznaky, navštivte lékaře a dbejte všech jeho doporučení.

HIV/AIDS

HIV je zkratka pro virus lidské imunodeficiency, který **oslabuje imunitní systém člověka tím, že ničí důležité buňky, které bojují proti nemocem a infekcím. Je zdaleka nejsmrtečnější pohlavně přenosnou chorobou. Pokud není HIV léčen, může vést k AIDS** (syndrom získané imunodeficiency). **V současné době neexistuje žádný účinný lék. Jakmile se lidé nakazí HIV, mají ho po celý život.**

- Většina lidí se nakazí prostřednictvím análního či vaginálního sexu nebo sdílení jehel, stříkaček nebo jiného injekčního vybavení pro aplikaci drogy do krevního oběhu s někým, kdo je infikován HIV.
- HIV může být přenášeno z matky na její dítě během těhotenství, porodu nebo kojení.
- Přenos může nastat kontaktem mezi porušenou kůží, ranami nebo sliznicemi a krví nebo tělními tekutinami (sperma, pre-semenná tekutina, rektální tekutiny, vaginální tekutiny) od osoby, která má HIV.
- Neexistuje žádné riziko přenosu přes neporušenou kůži.

- HIV není přenášen slinami.
- Nemít sex je 100% účinný způsob prevence.
- Kondomy jsou významnou prevencí infekce HIV!

PŘÍZNAKY U OBOU POHLAVÍ

- Většina lidí má příznaky podobné chřipce během 2 až 4 týdnů po nákaze. Mít tyto příznaky samo o sobě neznamena, že máte HIV.
- Příznaky mohou trvat několik dní nebo několik týdnů.
- Někteří lidé nemají vůbec žádné příznaky!
- Jediný způsob, jak zjistit, zda máte HIV, je nechat se otestovat!

JAKÉ JSOU STADIA HIV

Neléčení lidé obvykle prochází třemi fázemi. Léčba HIV však může zpomalit nebo zabránit progresi onemocnění.

- **Fáze 1.** Akutní infekce. V krvi infikovaného se nachází velké množství HIV a jsou velmi nakažliví. Mnoho lidí má příznaky podobné chřipce.
- **Fáze 2.** Chronická fáze. Tato fáze se také nazývá asymptomatická infekce HIV (bezpříznaková). HIV je stále aktivní a nadále se reprodukuje v těle, člověk je stále infekční, pokud není léčen a neužívá léky proti HIV. Bez léčby HIV může tato fáze trvat deset let nebo déle, nebo může postupovat rychleji. Na konci této fáze se množství HIV v krvi (virová zátěž) zvyšuje a osoba se může přesunout do fáze 3 (AIDS).

- **Fáze 3:** Syndrom získané imunodeficiency (AIDS). Nejtěžší stadium infekce HIV. Lidé s AIDS mohou mít vysokou virovou zátěž a mohou snadno přenášet HIV na ostatní. **Lidé s AIDS mají těžce poškozený imunitní systém – nejsou odolní ani proti běžným nemocem.**

**BEZ LÉČBY HIV
LIDÉ S AIDS
OBVYKLE PŘEŽIJÍ
ASI TŘI ROKY.**

LZE POHLAVNĚ PŘENOSNÉ CHOROBY LÉČIT?

Léčba sexuálně přenosných chorob je v České republice povinná a je uzákoněna, podobně jako informování dalších sexuálních partnerů o této skutečnosti.

Lékař může předepsat léky k léčbě některých pohlavně přenosných chorob, jako jsou chlamydie nebo kapavka. Některé pohlavně přenosné choroby vyléčit zcela nelze, existují však léky, které zmírní příznaky nemoci a zabráňují množení virů.

CO SE STANE, KDYŽ NEBUDU POHLAVNĚ PŘENOSNOU CHOROBU LÉČIT?

I při nepatrném podezření se nechejte testovat!!! Vždy je lepší zahájit léčbu včas než čekat na vznik možných komplikací, které mohou být velmi nebezpečné. Pokud se například chlamydie a kapavka neléčí, mohou v budoucnu ženě ztížit nebo dokonce znemožnit otěhotnění. **Neléčená pohlavní choroba významně zvyšuje riziko nákazy HIV. HIV mohou být smrtelné, pokud se neléčí.**

**ZŮSTAŇ ZDRAVÝ
A PŘEDCHÁZEJ NEBEZPEČÍ
NÁKAZY POHLAVNĚ
PŘENOSNOU CHOROBU!**

Projekt byl realizován za finanční podpory
Ministerstva zdravotnictví České republiky.

Číslo projektu:

HIV/2526/6305/2023

Název projektu:

Edukace dospívajících adolescentů zaměřená na prevenci HIV/AIDS
a jiných sexuálně přenosných onemocnění.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ